

Üniversite ve Sağlık Personelinin Tam Gün Çalışmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 5947 Sayılı Kanun Hakkında Bilgi Notu

1. Üniversite ve Sağlık Personelinin Tam Gün Çalışmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 5510 sayılı Kanun'un 73.maddesi üçüncü fıkrası ikinci cümlesini yürürlükten kaldırmaktadır. Söz konusu yürürlükten kaldırılan madde;

"Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları ise otelcilik hizmeti ile dördüncü fıkrada belirtilen istisnai sağlık hizmetleri dışında, sağladıkları sağlık hizmetleri için genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden ilave ücret talep edemez. Aksine bir hüküm bulunmadığı sürece, kamu idaresi ve vakıf üniversitesi sağlık hizmeti sunucularında 4/11/1981 tarih ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununda tanımlanan öğretim üyeleri tarafından sunulan sağlık hizmetleri için bu fıkra hükmü uygulanmaz, Kurum öğretim üyeleri için alınacak ilave ücret için bir tavan belirleyebilir."

şeklinde düzenlenmiş olup, Kanun ile Üniversite Hastanelerinde aşağıda sıralanan sorunlara yol açabileceği düşünülmektedir;

- ✓ Üniversite Hastaneleri'nde "Öğretim Üyesi Farkı" uygulaması, 2009 yılı verilerine göre toplam gelirin yaklaşık yüzde 15'ine karşılık gelmekte ve toplamda Üniversite Hastanelerinin yaklaşık 500 milyon TL'yi bulan nakit akışı sağlamaktadır. Bu uygulamanın kaldırılması ile Üniversite Hastanelerinin zaten azalmış olan gelirleri daha da azalırken, döner sermayeden öğretim üyelerine verilecek tazminatların artmasından dolayı giderleri de artacaktır.
- ✓ Üniversite Hastaneleri, döner sermaye girdilerinin azalmasıyla, daha da zora düşecek ve verilen hizmetlerin sürdürülebilirlik sıkıntısı her geçen gün giderek artacaktır. Bu durum, gelir ve gider dengesini dünya örneklerine göre en iyi biçimde yapmakta olan bazı Üniversite Hastanelerinde bile görülecek ve hatta kendi içlerindeki verimsizlik alanlarını özellikle son yıllarda en aza indirme çalışmalarına başlayan tüm Üniversite Hastanelerinde verilen sağlık hizmetlerini son derece olumsuz etkileyerek, son yıllarda vatandaş düzeyinde giderek artan sağlık hizmetlerine olan inanç ve güveni de sarsabilecektir.
- ✓ 2002-2009 yılları arasında, kamu sağlık harcamaları içinde üniversitelere yapılan ödemeler yaklaşık 3 kat artarken, Sağlık Bakanlığı Hastanelerinde bu artış yaklaşık 5 kat, özel sağlık kuruluşlarında da yaklaşık 12 kat olarak gerçekleşmiş, Üniversite Hastanelerinin ağırlıklı diğer hastanelerden farklı ve daha fazla uzmanlık ile teknoloji gerektiren sağlık hizmetleri vermesine imkan vermeyen SUT fiyatları ile verilen hizmetlerin maliyetleri bile karşılanamaz hale gelmiş, ilaç ve tıbbi malzeme alımlarının ödemelerini bir yılı aşan sürelerde yapmaya başlamış, bu yüzden de lösemili hastalara kemik iliği torbası bile alınamayan örnekler oluşmaya başlamıştır. Kanun tasarısındaki haliyle tam gün uygulaması bu olumsuz tablonun daha da artmasını kaçınılmaz hale getirebilecektir.
- ✓ Öte yandan, 2006 yılından bu yana Sağlık Bakanlığı Hastaneleri'nde uygulanmakta olan "Global Bütçe", 2010 yılında Üniversite Hastanelerinde de yürürlüğe girmiştir. 2010 yılında Üniversite Hastaneleri için ödenecek toplam sağlık harcaması rakamı, 2008 yılı toplam harcamasının yüzde 5'lik artışı ile 3.9 milyar TL olarak kararlaştırılmıştır. 2010 yılı Üniversite Hastaneleri toplam "Global Bütçe" rakamı dikkate alındığında, Üniversite Hastanelerinin mali yönden en az yüzde 12 oranında daha geri gideceği hesaplanmaktadır.

- ✓ "Global Bütçe" uygulamasına ek olarak, Tam Gün Yasa Tasarısı'nda öngörülen yüzde 800 oranındaki Öğretim Üyesi tazminatların verilemeyeceği, dolayısıyla tam gün uygulamasına Üniversite Hastanelerinde geçen Öğretim Üyelerinin sayısının artmayacağı tam tersi Üniversite Hastanelerinden kaçış olacağı da dikkate alınır, 2010 ve sonraki yıllar için; yurtdışına giden hasta sayısında artış ile Üniversite Hastanelerinde bile basına yansıyan hastane hastane dolaşan kopan parmak benzeri ciddi ve komplike vak'alar yerine kolay ve rutin vak'aların tedavisine ağırlık verilme riski oluşabilecektir. Başka bir deyişle, bu süreç, Üniversite Hastanelerini ağırlıklı üçüncü basamak diye tanımlanan sağlık kuruluşu olmak yerine ikinci hatta birinci basamak sağlık kuruluşu olmaya zorlayacaktır.
2. Tıp Fakültesi olan Üniversiteler, 2009 yılında, Üniversite Hastaneleri Birliği Platformu oluşturmuşlardır, bu Platform 2010 yılı içinde Dernek olarak yapılanmıştır. "Üniversite ve Sağlık Personelinin Tam Gün Çalışmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"a ilişkin olarak, Üniversite Hastaneleri Birliği Derneği'nin önerileri şunlardır;
- ✓ Kanun'un Üniversite Hastaneleri'nde "Öğretim Üyesi Farkı" uygulamasını ortadan kaldıran maddesi yerine, her Üniversite Hastanesi, sunduğu sağlık hizmetlerinde, kendi rekabet koşulları içinde ve kendi belirleyeceği fiyatlarla hizmet sunabilmeli dolayısıyla SGK fiyatlarının üstüne gerekirse fark alabilmesi, bu amaçla fark sınırlaması yerine SGK'nın Üniversite Hastanesi tarafından belirlenen fiyatın belli bir yüzdesini ödemesi daha doğru olacaktır.
 - ✓ Kamu kaynaklarının yetersizliğini zorlamak yerine, dünyada olduğu gibi ülkemizde de mutlaka yeni kaynaklar oluşturulmalı, Üniversite Hastaneleri için sadece kamu sosyal sigortaları dışında da kaynak aktaran modeller bulunduğu, bu kapsamda Genel Sağlık Sigortası ile özel sağlık sigortasının, bireysel emeklilik benzeri bir modelle, tamamlayıcı sağlık sigortası şeklinde birlikte uygulanması sağlanmalıdır.
 - ✓ 2010 bütçesi için, SUT fiyatlarında (Üniversite Hastaneleri için) yapılacak revizyon için tam gün yasasının muhtemel ek kaynak ihtiyacı olarak hesaplanan yaklaşık 500 milyon TL'nin merkezi bütçeden tahsisi sağlanmalıdır.
 - ✓ Üniversite Hastanelerinin gelir kalemlerinin sadece hizmet sunumundan karşılanmaması gerektiğinden hareketle, eğitim ve araştırma için genel bütçeden verilecek ayrı bir ödeneğin Sosyal Güvenlik Kurumu'na da esneklik sağlayacağı bir model kurulmalıdır.
3. Tüm bu öneriler; Temmuz 2009 tarihinden başlayan ve Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı Sayın Ali BABACAN başkanlığında yapılan Üniversite Hastaneleri Birliği Toplantılarında teknik açıdan kabul görmüş olup, siyasi karar beklemektedir.